

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG VÉGZÉSE (nyolcadik tanács)

2019. október 24.*

„Előzetes döntéshozatal – A Bíróság eljárási szabályzata – 99. cikk – Légi közlekedés – 261/2004/EK rendelet – A járat jelentős késése – Az utasok kártalanításhoz való joga – Az utas utasfelvételre jelentkezésének bizonyítéka – A légi fuvarozó által megerősített helyfoglalás”

A C-756/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a tribunal d'instance d'Aulnay-sous-Bois (Aulnay-sous-Bois-i különös hatáskörű elsőfokú bíróság, Franciaország) 2018. december 3-án érkezett, 2018. november 28-i határozatával terjesztett elő az

LC,

MD

és

az **easyJet Airline Co. Ltd**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nyolcadik tanács),

tagjai: L. S. Rossi tanácselnök, J. Malenovský (előadó) és F. Biltgen bírák,

főtanácsnok: E. Tanchev,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- MD és LC képviseletében J. Pitcher avocat,
- a francia kormány képviseletében A.-L. Desjonquères és I. Cohen, meghatalmazotti minőségben,
- a portugál kormány képviseletében L. Inez Fernandes, P. Barros da Costa, L. Medeiros és C. Farto, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében J. Hottiaux és N. Yerrell, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: francia.

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Végzést

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése [helyesen: jelentős késése] esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2004. L 46., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 7. fejezet, 8. kötet, 10. o.; helyesbítés: HL 2019. L 119., 202. o.) 3. cikke (2) bekezdése a) pontjának értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az LC és MD és az easyJet Airline Co. Ltd (a továbbiakban: easyJet) között, egy légi járat jelentős késése miatt igényelt kártalanítás tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

- 3 A 261/2004 rendelet (1) preambulumbekkezdése szerint:

„Szükséges, hogy a Közösség fellépése a légi közlekedés terén többek között az utasok magas szintű védelmére irányuljon. Emellett maradéktalanul figyelembe kell venni az általános fogyasztóvédelmi követelményeket.”

- 4 E rendelet 2. cikkének g) pontja a következőképpen rendelkezik:

„E rendelet alkalmazásában:

[...]

g) »helyfoglalás«: az a tény, hogy az utasnak jegye vagy más olyan igazolása van, amely jelzi, hogy a helyfoglalást a légi fuvarozó vagy az utazásszervező elfogadta és nyilvántartásba vette”.

- 5 Az említett rendelet 3. cikke a következőket írja elő:

„(1) E rendeletet a következőkre kell alkalmazni:

- a) egy olyan tagállam területén található repülőtérrel induló utasokra, amely tagállamra a Szerződést alkalmazni kell;
- b) utasokra, akik egy harmadik országban található repülőtérrel egy olyan tagállam területén található repülőtérre indulnak, amelyre a Szerződést alkalmazni kell, kivéve, ha ebben a harmadik államban előnyökben vagy kártalanításban és segítségben részesültek, amennyiben az érintett légi járat üzemeltető légi fuvarozója közösségi légi fuvarozó.

(2) Az (1) bekezdést azzal a feltétellel kell alkalmazni, hogy az utasok

- a) megerősített helyfoglalással rendelkeznek az érintett légi járaton és – az 5. cikkben említett járatotrlés kivételével – utasfelvételre jelentkeznek,

- a légi fuvarozó, az utazásszervező vagy egy meghatalmazott utazásközvetítő által előre és írásban (beleértve az elektronikus utat is) a meghatározott módon és megjelölt időpontban,

vagy ha időpontot nem jelöltek meg,

- legalább 45 perccel a közzétett indulási időpont előtt; vagy

- b) arról a légi járatról, amelyre helyfoglalásuk volt egy légi fuvarozó vagy utazásszervező – az októl függetlenül – átirányította őket egy másik járatra.

[...]”

- 6 A 261/2004 rendelet 7. cikkének (1) bekezdése előírja:

„E cikkekre való hivatkozáskor az utasok az alábbi összegű kártérítést [helyesen: kártalanítást] kapják:

- a) 250 eurót minden 1500 kilométeres vagy rövidebb repülőútra [helyesen: légi járatra];
- b) 400 eurót minden 1500 kilométernél hosszabb Közösségen belüli repülőútra [helyesen: légi járatra] és minden egyéb, 1500 és 3500 kilométer közötti repülőútra [helyesen: légi járatra];
- c) 600 eurót minden, az a) és b) pontba nem sorolható repülőútra [helyesen: légi járatra].

A távolság meghatározásánál azt az utolsó célállomást kell alapul venni, amelynél a beszállás visszautasítása vagy a járat törlése miatt az utas érkezése késik a menetrend szerinti időponthoz képest.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 7 Az alapeljárás felperesei elektronikus helyfoglalással rendelkeztek egy Párizsból (Franciaország) induló Velence célállomású, oda-vissza légi járatra, amely 2014. február 8-án indult, és 2014. február 10-én tért vissza Párizsba.
- 8 Az alapeljárás felperesei szerint ez a visszafelé közlekedő légi járat 3 óra és 7 perc késéssel érkezett meg Párizsba.
- 9 Mivel e késés miatt nem kaptak kártalanítást, az utóbbiak arra irányuló keresetet nyújtottak be a kérdést előterjesztő bírósághoz, hogy kötelezze az easyJetet a 261/2004 rendelet 7. cikkében előírt átalány-kártalanítás címén fejenként 250 euró felperesek részére történő megfizetésére.
- 10 Az easyJet, amely nem vitatja az említett késést, azzal az indokkal utasítja el a kártalanítás iránti kérelmet, hogy az alapeljárás felperesei nem mutatták be a beszállókártyát mint az utasfelvételre való jelentkezésük bizonyítékát.
- 11 E körülmények között az alapeljárás felperesei úgy vélik, hogy tisztázni kell az utasfelvételre való jelentkezés bizonyításának problémáját, és többek között arra hivatkoznak, hogy a beszállókártya birtoklása nem érinti az utasfelvételre való tényleges jelentkezést, sem az utasnak a légi jármű fedélzetére történő beszállását, hogy a 261/2004 rendelet 3. cikke nem határozza meg az „utasfelvétel” fogalmát, és hogy figyelembe kell venni az utasfelvétel terén történt digitális fejlődést, amelyet a jegyvásárlások dematerializációja, az online utasfelvételi módok és az elektronikus jegyhordozók jellemeznek.

- 12 Ezzel szemben az easyJet szerint a 261/2004 rendelet értelmezése semmilyen kétséget nem vet fel, mivel a Cour de cassation (semmitőszék, Franciaország) már kimondta, hogy az utasfelvételre való jelentkezés bizonyítása érdekében az utasoknak be kell nyújtaniuk a beszállókártyát.
- 13 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat ugyanis említést tesz a Cour de cassation (semmitőszék) ítélezési gyakorlatáról, amely helybenhagyta a kérdést előterjesztő bíróság ítéleteit, amelyekkel e bíróság elutasította az 261/2004 rendelet alapján a légi járat jelentős késése miatt azon utasok által előterjesztett átalány-kártalanítás iránti kérelmeket, akik – noha az elektronikus helyfoglalás igazolásait és bizonyos tanúsítványokat bemutattak – a releváns beszállókártyákat nem nyújtották be.
- 14 Egyébiránt az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő nagyszámú peres eljárás keretében az üzemeltető légi fuvarozók többsége arra hivatkozik, hogy a légi járat jelentős késése esetén – a Cour de cassation (semmitőszék) említett ítélezési gyakorlatára támaszkodva – a beszállókártya bemutatásának hiányában megtagadják a 261/2004 rendelet 7. cikk szerinti kártalanítás kifizetését.
- 15 E körülmények között a tribunal d’instance d’Aulnay-sous-Bois (Aulnay-sous-Bois-i különös hatáskörű elsőfokú bíróság, Franciaország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) A [261/2004 rendelet] 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy a rendelet rendelkezéseire történő hivatkozás érdekében az utasoknak bizonyítaniuk kell az utasfelvételre jelentkezésüket?
- 2) Igenlő válasz esetén a [261/2004 rendelet] 3. cikke (2) bekezdésének a) pontjával ellentétes-e az olyan egyszerű vélelem, amely szerint az utas utasfelvételre jelentkezése teljesítettnek tekintendő, amennyiben ez utóbbi a 2. cikk g) pontja szerinti, az üzemeltető légi fuvarozó által elfogadott és nyilvántartásba vett helyfoglalással rendelkezik?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 16 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélezési gyakorlat szerint a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkel bevezetett együttműködési eljárásban a Bíróság kötelessége, hogy a nemzeti bíróság részére olyan hasznos választ adjon, amely a nemzeti bíróság számára lehetővé teszi az előtte folyamatban lévő ügy elbírálását. Erre figyelemmel adott esetben a Bíróságnak át kell fogalmaznia a feltett kérdéseket (lásd különösen: 2015. szeptember 17-i van der Lans ítélet, C-257/14, EU:C:2015:618, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat).
- 17 A jelen előzetes döntéshozatali eljárás keretében ezzel a lehetőséggel kell élni.
- 18 Ugyanis kétségtelen, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseivel azt kéri, hogy Bíróság általános jelleggel határozzon arról, hogy a 261/2004 rendelet 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy annak érdekében, hogy e rendelet rendelkezéseire hivatkozhasson, az utas köteles bizonyítani az utasfelvételre való jelentkezését, és igenlő válasz esetén, hogy e rendelet 2. cikkének g) pontjára figyelemmel ez a jelentkezés vélelmezhető-e, ha ez az utas rendelkezik az üzemeltető légi fuvarozó által elfogadott és nyilvántartásba vett helyfoglalással.
- 19 Mindazonáltal a kérdést előterjesztő bíróság kérdései egy meghatározott kontextusba illeszkednek, nevezetesen abba, hogy a légi fuvarozó megtagadta, hogy a 261/2004 rendelet alapján kártalanítást fizessen egy olyan légi járat végén megállapított legalább háromórás késés miatt, amelyre az érintettek megerősített helyfoglalással rendelkeznek. Márpedig a légi fuvarozó, amint az a jelen végzés

10. pontjából kitűnik, e késedelem fennállását nem vitatja, a kártalanítás iránti kérelmet azonban elutasítja azzal az indokkal, hogy az utóbbiak – a beszállókártya bemutatásával – nem bizonyították, hogy az utasfelvételre jelentkeztek volna.
- 20 A kérdést előterjesztő bíróság az előtte folyamatban lévő nagyszámú peres eljárás tényét is kiemeli. E bíróság álláspontja szerint a légi fuvarozók többsége a légi járat jelentős késése esetén a 261/2004 rendelet 7. cikke szerinti kártalanítást megtagadja a beszállókártya bemutatásának hiánya miatt, amelynek bemutatását az érintett tagállam legfelsőbb szintű igazságszolgáltatási fóruma által kialakított ítélkezési gyakorlatnak megfelelően követelik meg.
- 21 Figyelembe véve az említett kontextuális elemeket, és annak érdekében, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak az előtte folyamatban lévő jogvita megoldásához hasznos választ lehessen adni, a kérdéseit úgy kell értelmezni, hogy azok lényegében arra irányulnak, hogy a 261/2004 rendeletet és különösen a 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy a legalább három órás késéssel érkező légi járat utasai esetében, akik e légi járatra megerősített helyfoglalással rendelkeznek, az e rendelet szerinti kártalanítást meg lehet-e tagadni kizárólag azzal az indokkal, hogy a kártalanítás iránti kérelmük alkalmával – többek között a beszállókártyával – nem bizonyították, hogy az említett légi járat utasfelvételére jelentkeztek.
- 22 A Bíróság eljárási szabályzatának 99. cikke értelmében a Bíróság az előadó bíró javaslatára és a főtanácsnok meghallgatását követően az eljárás során bármikor indokolt végzéssel határozhat, ha az előzetes döntéshozatalra elé terjesztett kérdésre adandó válasz nem enged teret semmilyen észszerű kétségnek.
- 23 Mivel a jelen ügyben ez a helyzet áll fenn, e rendelkezést kell alkalmazni.
- 24 A 261/2004 rendelet 3. cikke (2) bekezdése a) pontjának szövegéből kitűnik, hogy e rendelet csak akkor alkalmazandó, ha egyrészt az utasok megerősített helyfoglalással rendelkeznek az érintett légi járaton, másrészt az e rendelkezésben előírt határidőn belül jelentkeznek az utasfelvételre.
- 25 Ebből következik, hogy mivel az e rendelkezésben szereplő két feltétel kumulatív, az utas utasfelvételre való jelentkezését nem lehet annak alapján vélelmezni, hogy ez az utas az érintett légi járat tekintetében megerősített helyfoglalással rendelkezik.
- 26 Az említett rendelkezés egyébiránt kifejti, hogy az utasfelvételre való jelentkezésre vonatkozó követelmény nem terjed ki azokra az utasokra, akiknek a légi járatát törölték.
- 27 Márpedig az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések azokra az utasokra vonatkoznak, akiknek a légi járata jelentősen késett.
- 28 Ebben a vonatkozásban, amennyiben az alapügyhöz hasonlóan valamely légi fuvarozó a szóban forgó légi járatra megerősített helyfoglalással rendelkező utasokat vesz fel, és őket a célállomásra szállítja, úgy kell tekinteni, hogy ezek az utasok – e légi járat tekintetében – előzetesen eleget tettek az utasfelvételre való jelentkezési követelménynek. E körülmények között tehát nem tűnik szükségesnek, hogy a kártalanítás iránti kérelmük benyújtásakor ezt a jelentkezést bizonyítsák.
- 29 Ebből következik, hogy az olyan utasokat, mint akikről az alapügyben is szó van – akik egy légi járaton megerősített helyfoglalással rendelkeznek, és amely helyfoglalás tárgyában ők jártak el – úgy kell tekinteni, hogy az utasfelvételre való jelentkezési követelménynek megfelelően eleget tettek.
- 30 Így ha a célállomásukat legalább háromórás késéssel érik el, az említett utasok a 261/2004 rendelet alapján e késés miatt kártalanításra jogosultak, anélkül hogy ennek érdekében be kellene mutatniuk a beszállókártyát, vagy más olyan okmányt, amely igazolja, hogy a késéssel érintett légi járat utasfelvételére az előírt határidőn belül jelentkeztek.

- 31 Ezt a következtetést egyébiránt megerősíti a 261/2004 rendelet (1) preambulumbekzdésében kimondott, az utasok magas szintű védelmének biztosítására irányuló célkitűzés is.
- 32 A jelentős késéssel érintett légi járatok utasainak ugyanis ily módon lehetőségük van a kártalanítás iránti joguk érvényesítésére, anélkül hogy ez a lehetőség a helyzetüknek nem megfelelő követelménynek lenne alárendelve, amely abból áll, hogy utólag, a kártalanítás iránti kérelmük alkalmával bizonyítaniuk kell, hogy jelentkeztek a késéssel érintett légi járat utasfelvételére, amely légi járat őket mindenesetre elszállította.
- 33 Ez csak abban az esetben van másként, ha a légi fuvarozó rendelkezik azokkal az adatokkal, amelyek alkalmasak annak bizonyítására, hogy ezeket az utasokat, az általuk állítottakkal ellentétben a szóban forgó késéssel érintett légi járat nem szállította el, aminek vizsgálata a nemzeti bíróság feladata.
- 34 A fentiekre tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 261/2004 rendeletet és különösen a 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a legalább háromórás késéssel érkező légi járat utasai esetében, akik e légi járatra megerősített helyfoglalással rendelkeznek, az e rendelet szerinti kártalanítást nem lehet megtagadni kizárólag azzal az indokkal, hogy ezek az utasok a kártalanítás iránti kérelmük alkalmával – többek között a beszállókártyával – nem bizonyították, hogy az említett légi járat utasfelvételére jelentkeztek, kivéve ha bizonyítást nyer, hogy ezeket az utasokat a szóban forgó késéssel érintett légi járat nem szállította el, aminek vizsgálata a nemzeti bíróság feladata.

A költségekről

- 35 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nyolcadik tanács) a következőképpen határozott:

A visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése [helyesen: jelentős késése] esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról, és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és különösen a 3. cikke (2) bekezdésének a) pontját úgy kell értelmezni, hogy a legalább háromórás késéssel érkező légi járat utasai esetében, akik e légi járatra megerősített helyfoglalással rendelkeznek, az e rendelet szerinti kártalanítást nem lehet megtagadni kizárólag azzal az indokkal, hogy ezek az utasok a kártalanítás iránti kérelmük alkalmával – többek között a beszállókártyával – nem bizonyították, hogy az említett légi járat utasfelvételére jelentkeztek, kivéve ha bizonyítást nyer, hogy ezeket az utasokat a szóban forgó késéssel érintett légi járat nem szállította el, aminek vizsgálata a nemzeti bíróság feladata.

Aláírások